

'De aannemer krijgt steeds meer een ambassadeursrol'

Diverse partijen formuleren toekomst van groen bij seminar 'Maatschappelijk verdienmodel'

Hoe kunnen belangen van bedrijven, overheid en burger met elkaar samenvloeien, zodat het groenbeheer een toekomstbestendige koers kan varen? Du Pré Groenprojecten organiseerde op 23 september het seminar 'Maatschappelijk verdienmodel van groen', waar sprekers samen met de aanwezigen een antwoord probeerden te formuleren op deze vraag. Stad+Groen deed verslag.

Auteur: Kelly Kuenen

Voordat dagvoorzitter Nico op de Laak, als adviseur onder meer werkzaam voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, de eerste spreker introduceerde, lichtte gastheer Robert Smid van Du Pré Groenprojecten de achterliggende gedachte van het seminar kort toe. 'Hoveniers en groenbeheerders benaderen hun werk vanuit vaktechnisch perspectief. Maar het vak wordt steeds vaker geclaimd van buitenaf, door spelers uit het sociale domein of door de burger. Dat gaat ten koste van een stukje kwaliteit en we willen graag meedenken over een oplossing. Hoe geef je personeel de ruimte om hun vak uit te oefenen? Hoe geef je burgers inspraak? Maar ook: hoe bekijk je dit vraagstuk vanuit vaktechnisch perspectief? Kortom: hoe kun je omgaan met de vele belangen?'

Beeldkwaliteit en beleving

Zoveel belangen, evenzoveel visies. Als je er als beheerder voor kiest een berm in te zaaien met een onderhoudsarm bloemrijk mengsel, zal er altijd een burger zijn die klaagt over 'wildgroei'. Met andere woorden: hoe iemand de buitenruimte ervaart, is persoonsgebonden. Wil je het beheer afstemmen op meerdere partijen, dan zul je een manier moeten vinden om het oordeel over de openbare ruimte in kaart te brengen en te formuleren wat die beleving bepaalt. Dan kun je gemakkelijker aan de knoppen draaien die de beleving beïnvloeden, aldus Roland Buijs, voormalig afdelingshoofd Beheer en Onderhoud van de gemeente Tilburg en eigenaar van ingenieursbureau Beheeraccent, die met dit onderwerp het spits afbeet.

In zijn lezing haalde Buijs enkele interessante onderzoeksresultaten aan naar de beleving van de openbare ruimte, zoals een landelijk onderzoek door Stichting Nederland Schoon, waaruit blijkt dat een schone openbare ruimte géén positief effect heeft op de beleving, maar een vieze openbare ruimte wél een negatief effect. In de gemeente Helmond werd onderzoek gedaan naar de perceptie van de buitenruimte, waarbij zowel de ervaring van de burger als de objectieve kwaliteit van het groen gemeten en vergeleken werd. Daaruit bleek dat het gevoel dat mensen hadden bij de openbare ruimte als geheel negatief was, terwijl het beeld op detailniveau positief was. Buijs: 'Dat kan erop wijzen dat er dingen spelen die niet direct betrekking hebben op het groen, maar wel invloed uitoefenen op de beleving die de burger

5 min. leestijd

van dat groen heeft.'

Weinig gemeenten zullen ervaring hebben met het structureel uitvoeren van degelijke onderzoeken. Het is een onderwerp waarover nog veel te leren is, erkent Buijs. Maar wel een hoopvol onderwerp. Als er een waardebeoordeling van het groen plaatsvindt, kun je daar ook een verdienmodel aan hangen. Een beeld van de beleving kan dus helpen om de rol van groen te concretiseren, vorm te geven en waar nodig bij te sturen.

Leerpunten

En dat is nodig, want niet alleen willen steeds meer partijen inspraak, er komen ook de nodige uitdagingen aan: een groeiende bevolking, groter wordende steden, een veranderend klimaat en de behoefte aan schone lucht. Groen kan daarin een rol vervullen, vertelde VHG-directeur Egbert Roozen. Een volgende stap is het vertalen van de positieve effecten van groen naar een concreet beleid. Daarvoor is meer onderzoek nodig, zoals De Groene Agenda, met als doel het inzetten van kennis voor praktische handvatten en verdienmodellen. In dit project wordt onder meer aandacht besteed aan 'groene' ziekenhuizen en het realiseren van een gezond binnenklimaat door middel van planten.

Roozen is ervan overtuigd dat er een tijd aanbreekt voor nieuwe concepten, zoals groene schoolpleinen, generatie- en Alzheimertuinen, en dat groen een grotere rol zal innemen in de openbare ruimte en de daarbij horende processen. 'Eerst hing groen onderaan in de keten. Ging er iets mis in de bouwketen, dan bleef er minder geld over voor groen. In de toekomst wordt dit anders georganiseerd.' Roozen illustreerde in zijn lezing een keten met achtereenvolgend gemeentes, financiers, ngo's, een creatieve laag, hoveniers en eindgebruikers. We hebben elkaar nodig. De enige speler die nog mist, stelde de VHG-voorman, is de gezondheidszorg. Op de vraag uit het publiek of er wel contacten zijn met bijvoorbeeld zorgverzekeraars, liet hij weten dat de eerste – nog schaarse – stappen zijn gezet. Volgens Roozen zal de rol van het groenbedrijf veranderen van een uitvoerende naar een meer adviserende rol. Groen zal meer boven in de keten komen te staan.

De kosten en baten liggen echter bij verschillende partijen, merkte Robert Smid op. 'Het nadenken over de vraag hoe we dit moeten oppakken, is nog pril', stelde Roozen hierop. 'De lokale situatie is ook van belang. Per casus moeten we bekijken wie de baathouders zijn en hoe we daarop kunnen reageren.'

De burger aan zet

Een van die casussen speelt zich af in Deurne, waar het groenbeheer meer vraaggestuurd verloopt. Wethouder Helm Verhees vertelde tijdens de bijeenkomst meer over het initiatief Deurne Koerst op eigen Kracht (KOEK), gebaseerd op Right 2 Challenge (RtC). Het uitgangspunt hierbij is dat het initiatief verschuift van de overheid naar de burger. Deurne Koerst op eigen Kracht vond zijn oorsprong in bezuinigingen, maar ook vanuit het idee dat je met samenwerken meer gedaan zou krijgen. Het uitgangspunt is dat niet de gemeente plannen bedenkt, maar dat de burgers zelf het initiatief nemen. Deurne zou goede resultaten behalen met deze aanpak. Sinds de introductie van KOEK werden ongeveer 200 projecten gerealiseerd waarbij de burger aan het begin stond.

Verhees' verhaal riep tijdens de bijeenkomst verschillende vragen op vanuit het publiek, onder andere of en wanneer er in het proces professionals met de nodige vakkennis worden betrokken. 'Als je voor deze aanpak kiest, moet je durven loslaten', aldus Verhees. 'Tegelijkertijd moet je betrokken blijven. Bewoners kunnen iets bedenken, maar je moet er zorg voor dragen dat ideeën haalbaar en duurzaam zijn op de langere termijn. Wij zorgen ervoor dat er altijd technische mensen van ons bij betrokken zijn. Zij kunnen hun kennis delen. Een voorbeeld is dat je vruchtbomen beter niet pal naast de weg kunt aanplanten; iets waar de burger nog weleens enthousiast over is, maar wat in de praktijk niet handig uitpakt. Daarnaast willen bewoners soms dingen die zo groots zijn, dat je de realisatie hiervan simpelweg niet aan andere bewoners kunt uitleggen. Dit soort dingen komt echter vanzelf bovendrijven tijdens het proces, dus kun je gaandeweg bijsturen.'

De aannemer als ambassadeur

Een slimme zet van Du Pré, om opdrachtnemers en opdrachtgeversland bij elkaar te brengen. Want ondanks – of misschien wel dankzij – een kritische noot hier en daar, werd duidelijk dat de neuzen wel dezelfde kant op staan. De vraag lijkt dan ook niet te zijn óf, maar hoé de rollen van beheerder en aannemer veranderen. En dat is nog een beetje aftasten. Maar het toekomstbestendig maken van de markt betekent ook weer niet het eindeloos uitkauwen van de vraag hoe we het precies gaan aanpakken, stelt Robert Smid na afloop. 'Wellicht is het ook gewoon een kwestie van ermee beginnen, zoals de gemeente Deurne doet.' 'Misschien zijn we bang dat het groenbeheer door veranderingen te veel van ons af komt te staan. Iedereen wordt geconfronteerd met een andere

RIGHT 2 CHALLENGE

Right 2 Challenge is een amendement in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het werkt met een kompas, dat gemeenten een handvat biedt om te sturen op burgerinitiatief. Op de site van de VNG is hierover meer informatie te vinden.

rol die de toekomst met zich meebrengt. Velen zijn bang dat de inhoud van hun taak verandert, maar dat is volgens mij niet het geval. Iedereen zal nog steeds vanuit zijn eigen professe handelen. Burgers willen inspraak hebben over de vraag wáár de boom geplant wordt, maar ze willen de boom helemaal niet zelf planten. Vakinhoudelijk verandert er voor aannemers niets, hun rol verandert wel. Het gaat niet meer alleen om de vakinhoud, maar ook om de vraag wat je ermee wilt. Dat heeft een uitwerking op de rol die de aannemer vervult. Voorheen was er veel meer sprake van – plat gezegd – een baas-knechtverhouding. De gemeente wilde ergens een parkje realiseren, de aannemer voerde dat uit. Die strikte scheiding verdwijnt. De aannemer krijgt steeds meer een ambassadeursrol.' Volgens Smid gaat het erom dat je op de juiste manier inspeelt op de burger en op de vraag hoe je hiermee omgaat als gemeente en bedrijf. En je moet werken vanuit de oplossing, niet vanuit het probleem. Meer invloeden van buitenaf heeft nog een voordeel: als we dingen meer aanleggen zoals de burger het wil, dan komen er waarschijnlijk ook minder klachten. 'Misschien zit dáár wel een verdienmodel in.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-6291